

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัญหาของสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของสถานศึกษา ในอำเภอบึงกาฬ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 ซึ่งมีขั้นตอนในการ ดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. วิธีการดำเนินการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สรุป
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของสถานศึกษาในอำเภอ บึงกาฬ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูเกี่ยวกับปัญหาของ สถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของสถานศึกษาในอำเภอบึงกาฬ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาในอำเภอบึงกาฬ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จำนวน 55 แห่ง มีประชากรทั้งหมด 510 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 55 คน ครูผู้ปฏิบัติการสอน จำนวน 455 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ใช้ตารางของเกรจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 40) แล้วทำการทำการสุ่มโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 218 คน เป็นบุคลากรในสถานศึกษาในอำเภอบึงกาฬ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จำนวน 55 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 24 คน ครูผู้ปฏิบัติการสอน จำนวน 194 คน

3. เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม สำหรับศึกษาปัญหาของสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อำเภอบึงกาฬ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 ทุกตำแหน่ง สอบถามชุดเดียวกัน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเพื่อการศึกษาสภาพของผู้อตอบ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 1 ข้อ โดยถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาปัญหาของสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อำเภอบึงกาฬ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

2. นำแบบสอบถามไปส่งให้ผู้บริหาร และครูผู้ปฏิบัติการสอนที่เปิดสอนในอำเภอบึงกาฬ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 และติดตามรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองพร้อมตรวจความเรียบร้อยในการตอบ หากพบว่ามี

ข้อบกพร่องในข้อใด ผู้วิจัยจะขอความร่วมมือผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ตอบจนครบทุกข้อให้สมบูรณ์

3. นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมา ไปดำเนินการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การจัดกระทำข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รับกลับคืนมาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนเป็นรายชื่อตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. นำคะแนนที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ โดยวิธีการทางสถิติ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปพบว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 218 คน เป็นผู้บริหาร 24 คน คิดเป็นร้อยละ 11.01 และเป็นครูผู้สอนจำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 88.99 รวม 218 คน
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 ทั้งโดยรวมและรายด้าน สมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ข้อนี้คือ

สมมติฐานข้อที่ 1 ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อำเภอบึงกาฬ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3

โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) และตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.96$)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูเกี่ยวกับปัญหาของสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 สมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ข้อนี้คือ

สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัญหาของสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 ตามตำแหน่งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานการวิจัย ซึ่งผลการวิจัยสามารถอธิบายสรุปผลตามสมมติฐานดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 ทั้งโดยรวมและรายด้าน สมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ข้อนี้คือ

สมมติฐานข้อที่ 1 ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกได้ดังนี้ การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{X} = 3.24$) การจัดโครงสร้าง หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.19$) และการพัฒนาระบบการส่งเสริมสนับสนุน ($\bar{X} = 3.17$) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับ

มาก ($\bar{X} = 4.14$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกได้ดังนี้ การออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.45$) การพัฒนาระบบการส่งเสริมสนับสนุน ($\bar{X} = 4.34$) และ การเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.26$) ตามความคิดเห็นของ ครูผู้สอนโดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.96$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกได้ดังนี้ การจัดโครงสร้าง หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.19$) การกำหนด วิสัยทัศน์ การกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{X} = 3.13$) และการกำหนด รูปแบบ วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน การวัดผลและประเมินผลและเอกสารทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.05$) เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับ ชูชัย วันชูเพลา (2538 : บทคัดย่อ) ภิญโญ ศรีม่วง (2539 : บทคัดย่อ) สมหมาย อุ่นเจริญ (2542 : บทคัดย่อ) ประวิทย์ ภาศา (2541:บทคัดย่อ) สนั่น เมตุลา (2542 : บทคัดย่อ) มีชัย พลวงา (2542 : บทคัดย่อ) ที่ เห็นว่าสภาพปัญหาของสถานศึกษาในการใช้และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลางโดยปัญหาในด้านกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่พบคือการใช้การวิจัยใน ชั้นเรียนแก้ปัญหาและส่งเสริมการเรียนการสอน ความไม่เข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ การกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาดี สถานศึกษาไม่ส่งเสริมและพัฒนา บุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และ การให้ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้และในด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่พบคือ โรงเรียน ไม่มีการจัดหาหนังสือ เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาไว้อย่างเพียงพอ โรงเรียนไม่มีจัดป้ายนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา และ โรงเรียนจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาน้อย และตาม ความคิดเห็นของผู้วิจัยที่ผลการวิจัยเป็นแบบนี้เนื่องจากผู้บริหารรู้ถึงปัญหาที่โรงเรียนต้อง ประสบในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาส่วนครูผู้สอนเป็นผู้ปฏิบัติตามการได้รับมอบหมาย งานจากผู้บริหารจึงเข้าใจปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรในระดับปานกลาง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู เกี่ยวกับปัญหาของสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองคาย เขต 3 สมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ข้อนี้คือ

สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของ สถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัญหาของสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อำเภอบึงกาฬ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 ตามตำแหน่งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมหมาย อุ่นเจริญ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยในการศึกษาสภาพปัญหาการศึกษาสภาพนำหลักสูตรไปใช้ พบว่าผู้บริหารและครูมีปัญหาในการนำหลักสูตรไปใช้ของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน โดยส่วนรวม พบว่า ระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ประวิทย์ กาศา (2541 : บทคัดย่อ) พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทุกด้าน และแต่ละด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามึระดับปัญหามากกว่า ครูผู้สอน และตามความคิดเห็นของผู้วิจัยที่ผลการวิจัยเป็นแบบนี้เนื่องจากผู้บริหารรู้ถึงปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจึงมีความคิดเห็นแตกต่างจากครูผู้สอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาที่ได้รับ การพัฒนาแล้ว โดยผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรหรือองค์ประกอบที่จะทำให้การจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาประสบความสำเร็จก่อให้เกิดประโยชน์กับตัวผู้เรียนมากที่สุด